

Közösségfejlesztések országszerte

Az EFOP 1.3.1 kiemelt projekt kapcsolódása a 2017. március 22-én kiírásra került TOP 5.3.1 (a megyei jogú városoknál pedig a TOP 6.9.2) „A helyi identitás és kohézió erősítése” pályázathoz.

Az EFOP 1.3.1 kiemelt projektet a Szabadtéri Néprajzi Múzeum (SZNM) – Múzeumi Oktatási és Módszertani Központ (MOKK), projektgazda konzorciumi vezetésével, az NMI Művelődési Intézet Kft., az Országos Széchényi Könyvtár (OSZK) konzorciumi tagok közreműködésével valósítjuk meg 2016. szeptember 16-tól.

A Cselekvő közösségek kiemelt projekt (CSK) fő célja a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) forrásaiból megvalósuló országos közösségfejlesztési programok szakmai-módszertani támogatása. A TOP nevesítve rögzíti, hogy a „közösségfejlesztés elsősorban települések, térségek, szomszédságok közösségi kezdeményező- és cselekvőképességének fejlesztését jelenti”.

Sikeres pályázás esetén további kötelezettség, hogy a támogatási szerződés megkötéséhez csatolja a Cselekvő közösségek kiemelt projekt

igazolását, illetve a kedvezményezett regisztrálja a projektjét a Cselekvő közösségek online vezetői információs és monitoring rendszerébe. Mindemellett bemutatja, hogy a Cselekvő közösségek programmal kötött együttműködési megállapodást, amelyben rögzítésre került, hogy kedvezményezett vállalja a mentorok által biztosított szakmai-módszertani tanácsadásban való közreműködést. Biztosítja, hogy a megvalósításban részt vevő könyvtárak, közművelődési és muzeális intézmények legalább egy munkatársa vagy intézmény hiányában a településen helyi közösséggel foglalkozó ember részt vesz a Cselekvő közösségek program által biztosított képzéseken (A Cselekvő közösségek program egy település esetében egy kulturális szakember képzését tudja térítésmentesen biztosítani.), továbbá vállalja, hogy a település vezetői részt vegyenek a

Cselekvő közösségek program által biztosított szakmai tapasztalatcsereken.

Alapvetően, a Cselekvő közösségek – aktív közösségi szerepvállalás kiemelt projekt szakmai-módszertani közreműködése a garancia arra, hogy 500, módszertani fejlesztéssel elért magyarországi település, településrész közösségfejlesztési terveit 80 fő, a településekhez, településrészekhez kapcsolódó mentorhálózatban tevékenykedő kulturális közösségfejlesztő mentor segíti megvalósítani.

A kulturális közösségfejlesztő mentorok felkészítése nagyrészt megtörtént és folyamatos. A személyes kapcsolattartást elősegítő irodákat már kialakítottuk, ahol minden héten kedden fogadónapot tartanak a megyénként 3-7 fős közösségfejlesztő munkatársaink. A személyes kapcsolattartáson felül mobil kommunikációs eszközök

is segítik a munkájukat a helyszíni találkozók megszervezése mellett.

Természetesen a CSK-t úgy készítettük elő, hogy nemcsak a majdani TOP-nyerteseket, hanem olyan településeken is segíti majd közösségfejlesztési folyamatok megvalósítását, ahol szándék van a közösségfejlesztésre, de nem nyertek ehhez TOP-forrást.

Nyilvánvalóan az eredeti 1997. évi CXL. tv., 2017. évi LXVII. tv. már július 7-től érvényes, többszörösen és előnyösen módosított törvényben rögzített kulturális alapellátás részeként képzeljük el az EFOP 1.3.1 kiemelt projekt sikeres végrehajtását és annak folytatását.

A www.cselekvokozossegek.hu honlapon minden szakmai-módszertani segédletet, a kapcsolattartáshoz szükséges információt már elérhetővé tettünk. Hamarosan működni fog a CSK online vezetői

információs és monitoring rendszer (OVIMOR) is, ahová a nyertes pályázók regisztrációját várjuk.

A **pályázati felhívásban** szereplő szakmai-módszertani előkészítés szempontból fontos vállalásunk, hogy

- **a Cselekvő közösségek kiemelt projekt – 2016-2019 közötti megvalósítási időszaka alatt – az alábbi szolgáltatásokat nyújtja a sikeres közösségfejlesztési, helyi együttműködések erősítő támogatási kérelmeket benyújtó kedvezményezetteknek:**

- **előzetes szakmai tanácsadás:** a támogatási kérelmet benyújtani kívánó szervezetek számára egyrészt tájékoztató napok, másrészt személyes konzultáció keretében megvalósuló szakmai, módszertani tanácsadás;

- **helyszíni mentorálás, tanácsadás:** a közösségfejlesztési folyamatot, a partnerségi együttműködést (közösségi tervezést) a helyszínen nyomon követi, szakmailag-módszertanilag támogatja egy, a közösségfejlesztés, közösségi tervezés területén tapasztalattal rendelkező szakember;

- **a megvalósítást támogató szakmai kiadványok:** papíralapú, online és elektronikus kiadványok;

- **képzések:** szakmai tapasztalatszerk a kedvezményezett projektek megvalósításában közreműködő kulturális szakembereknek, közművelődési, muzeális és könyvtári intézmények munkatársai számára, továbbá szakmai műhelyek, tapasztalatszerk a települések vezetői számára;

– **szakmai műhelyek:** tapasztalatcserék egyrészt a kedvezményezettek között, másrészt az elmúlt években sikeres közösségfejlesztési, közösségi tervezési folyamatot megvalósító településeken jó gyakorlatok bemutatása;

– **kommunikációs felületek (nagyobb láthatóság):** a Községek Hete országos rendezvénysorozat központi népszerűsítő kampánya;

– **informatikai folyamatkövetés-támogatás:** a Cselekvő közösségek kiemelt projekt Online vezetői információs és monitoring rendszer (OVI-MOR) felületének használata.

A megjelent felhívásban és módosításában részletezett formában, eltérő határidőkkel, de általában májustól szeptember végéig lehet a TOP pályázatokat benyújtani – Pest megye és Budapest kivételével – 18 megye és a megyei jogú városok zömében. A megyei önkormányzatok koor-

dinálásában többnyire standard eljárásban pályázhatnak kb. 13 Mrd Ft alapösszegre (a megyei jogú városok esetében további kb. 7 Mrd Ft), néhány megyében a járásokhoz rendelt külön elhatárolt keretösszeg megjelölésével az érintett támogatásigénylők, külön nevesítetten:

– Helyi önkormányzati költségvetési irányító és költségvetési szervek

– Helyi nemzeti önkormányzati költségvetési irányító és költségvetési szervek

– Többségi önkormányzati tulajdonú jogi személyiségű vállalkozások

– Többségi önkormányzati tulajdonú nonprofit gazdasági társaság

– Magyarország területén alapított és itt székhellyel rendelkező, jogi személyiségű civil szervezetek a 2011. évi CLXXV. törvény alapján

– Egyházi jogi személy

– Egyéb, jogi személyiségű nonprofit szervezet

– Közalapítvány

A támogatási kérelem benyújtására kizárólag konzorciumi formában van lehetőség. Amennyiben nem konzorciumvezető, akkor konzorciumi tagként kötelező bevonnai a fejlesztéssel érintett település helyi önkormányzatát!

A részletes kiírás és a módszertani segédletek elérhetőek a <https://www.palyazat.gov.hu> honlapon keresztül, vagy megküldjük az érdeklők számára. Személyes konzultációt, műhelynapot is szerveztünk Kecskeméten július 4-én, Székesfehérváron július 11-én a Nemzetgazdasági Minisztérium szakreferensének előadásával több, mint 100 település képviselőjének. Az elhangzott felkészítő előadások

ugyancsak elérhetőek a www.cselekvokozossegek.hu honlapunkról.

Az általános bevezetés után a gyakorlati megvalósítást elősegítő, már a rendelkezésünkre álló tapasztalatok:

– A TOP pályázatok benyújtásáig országos, reprezentatív felmérést végzünk mentoraink közreműködésével legalább 1000 kulturális intézményben, hogy átfogó ismereteink legyenek a közösségfejlesztő tevékenységeket segítő intézményes gyakorlatokról.

– Fontosnak tartjuk, hogy a hónapokkal ezelőtt kezdeményezett megyei és megyei jogú városok önkormányzati szövetségeivel tervezett keretmegállapodás aláírásra kerüljön, hogy az eltérő sajátosságokkal és elképzelésekkel rendelkező TOP programok az eredeti céloknak és eljárási rendnek megfelelően megvalósuljanak a következő években.

– Miután a TOP 5.3.1 (a megyei jogú városoknál pedig a TOP 6.9.2) „A helyi identitás és kohézió erősítése” pályázatok beadása, elbírálása és megvalósításának kezdete és vége, az EFOP 1.3.1 módszertani-szakmai közreműködő kiemelt projektünk megvalósításához képest jelentősen, akár 2 évvel is elcsúszhat egymástól, ezért már idén újra kell majd tervezni az EFOP 1.3.1. kiemelt projekt 2019 őszétől várható folytatásának módját.

ÖSSZEGZÉS

A tervek szerint a TOP keretében a közösségfejlesztési folyamatokra általában 30–50 M Ft forrás nyerhető majd el (megyén-

ként 5–30 sikeres pályázat), amelyből legalább 3 éves közösségfejlesztő programok megvalósítására lesz lehetőség, várhatóan 2018 nyarától. A TOP-nyertesek számára előnyös és indokolt, hogy kötelező lesz a CSK-val való együttműködés!

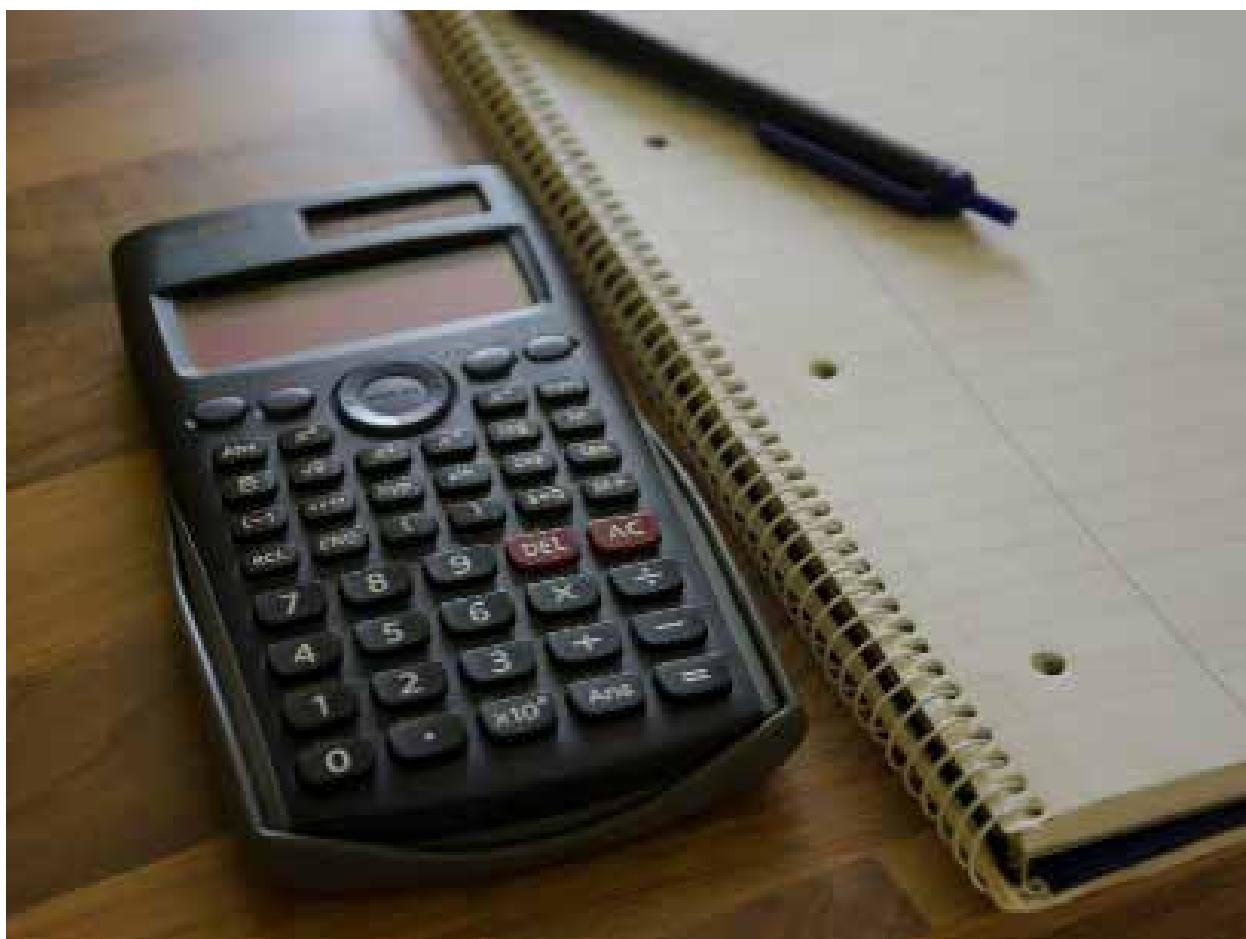
Elvárásunk, hogy a **szakmai képzéseken** aktívan vegyenek részt a TOP-nyertesek, a kulturális intézmények és a települési vezetők, polgármesteri hivatali munkatársak, de a CSK által szakmai-módszertani szempontból is segített közösségfejlesztési folyamatok fenntartható-

hoz, pl. kiadványok, sajtókapcsolatok, képzések, tanulmányutak, jó példa mintaállítás, Községek Hete, kutatások stb. A lehetséges TOP-pályázók részére ajánlom, hogy törekedjenek az eredetiségre, a helyi hagyományhoz kötődő, de innovatív közösség- és szemléletformáló tevékenységek kezdeményezésére. Mindenképpen szoros együttműködésre törekszünk valamennyi pályázóval és partnerünkkel.

Alapvető célkitűzésünk, hogy a helyi kulturális intézmények felké-

szítése eredményes legyen működésük társadalmisítására, az aktív, cselekvő közösségek szolgálatára. Célunk az is, hogy megvalósuljon az országos kulturális intézményrendszer felkészítése a közösségfejlesztési folyamatok tartós támogatására, a közösségi kezdeményezések befogadására, a kulturális önkéntességi tevékenységek pártolására, valamint a projekt eredményeinek fenntartására.

Ez a közös feladatunk, ami nem kevés, de sikerességünk a nemzeti közjó része lesz.

ságának érdekében kiemelt feladatunk a TOP-nyertes településeken működő kulturális intézmények munkatársainak képzése is.

Külön most nem térek ki arra, hogy számos segítő, fejlesztő tevékenységet és módszert ajánlunk az együttműködés kialakításá-

LUKÁCS LÁSZLÓ (1963) projektmenedzser, az EFOP 1.3.1 kiemelt projekt vezetője. Népművelő-pedagógus szakon diplomázott Szegeden, továbbá szociálpedagógia-néprajz, kulturális menedzser képzésekben vett részt. 1992-től komplex kulturális intézményeket vezetett 2006-ig, majd alpolgármester Kiskunhalason, megyei közgyűlési tag 2010-ig, ezt követően országgyűlési képviselő, kulturális szakpolitikus 2014-ig. Klasztermenedzser, számos civil szervezet és közösségfejlesztő program vezetője, közhasznú kiadványok, újságok szerkesztője. Uniós projektek megvalósítójaként, valamint kulturális intézményvezetői, szakpolitikusként szerzett tapasztalatokkal elősegíti a Cselekvő közösségek – aktív közösségi szerepvállalás projekt teljesítését.